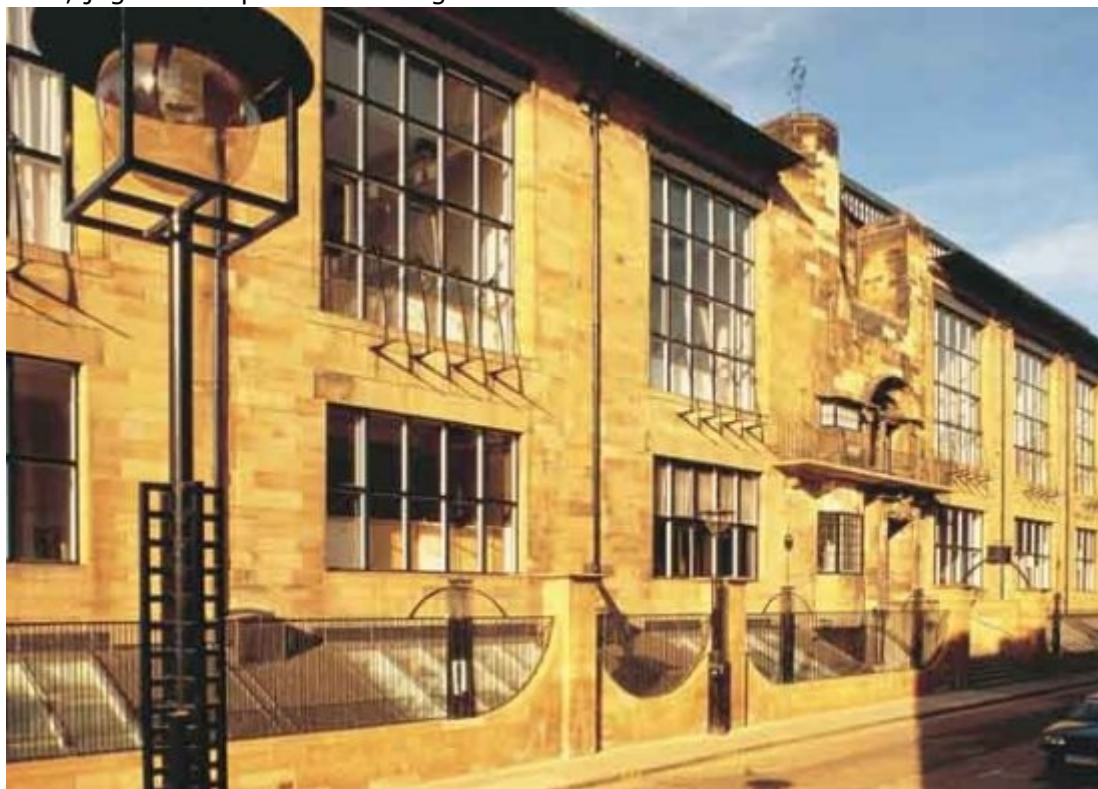

Charles Rennie Mackintosh. Festiwal szkockiego architekta

Autor tekstu: **Elżbieta Jasińska-Brunnberg**

Sławni architekci rzadko są idolami szerokiej publiczności. Z tego punktu widzenia ciekawy jest fenomen odbywającego się właśnie [festiwalu w Glasgow](#) poświęconego twórczości szkockiego architekta [Charlesa Rennie Mackintosha](#). Trwający od połowy sierpnia festiwal ściągnął już tysiące mieszkańców Glasgow i turystów z całego świata. W Polsce jego twórczość znana jest niewiele, a i w samej Wielkiej Brytanii Mackintosh dopiero teraz przeżywa prawdziwy renesans.

Zapomniany i niezrozumiany zarówno jako architekt jak i artysta, Charles Rennie Mackintosh zakończył swoje życie na emigracji, pogrążony w depresji i alkoholizmie. Zubożały i chory na raka zmarł w 1928 roku we Francji. W kilka lat później zmarła, także w biedzie i samotności, jego żona i partnerka Margaret MacDonald.

Architektura i wzornictwo stworzone przez parę Mackintosh-MacDonalds przeżyły jej krytyków. Obecnie mówi się głośno o „Glasgow Style”, którego najbardziej reprezentatywnym przykładem jest budynek Glasgow School of Art, zaprojektowany przez Mackintosha po wygraniu przez niego konkursu architektonicznego w 1896 roku. Szkoła otworzyła swoje wrota dla studentów w 1909 roku, a architektura tego budynku i jego wnętrza do dziś zachowały swoją świeżość i nowoczesność. Glasgow School of Art zbudowana jest z piaskowca i sprawia wrażenie jakby wyrastała z ziemi. Główne wejście jest oszczędnie i niezwykle konsekwentnie w każdym szczególe ozdobione, włącznie ze sztydami ze specjalnie zaprojektowanym przez Mackintosha liternictwem.

Budynek funkcjonuje obecnie jednocześnie jako szkoła sztuk pięknych i muzeum. Codziennie odwiedza go ogromna liczba studentów, gości i turystów. Spacer po piętach i salach tej niezwykłej szkoły jest ponadczasowym przeżyciem. Każdy szczegół architektoniczny stworzony jest z części wychodzących z kwadratu, będącego podstawą dekoracji, charakterystyczną także dla wielu innych projektów Mackintosha. Wszystkie elementy wnętrza, oprócz kilku nowych, dyskretnie uplasowanych krzeseł, są oryginalne, zaprojektowane przez Mackintosha. Gabinet dyrektora, możliwy do obejrzenia jedynie przez okno w drzwiach, jest dokładnie w tym samym stanie co 97 lat temu.

Najbardziej architektonicznie spełnioną częścią budynku, odwiedzaną przez wielbiących

architekturę Mackintosha pielgrzymów z całego świata, jest biblioteka. Zachodnia fasada ma charakterystyczny wygląd dzięki wąskim i wysokim oknom, biegnącym od parteru do najwyższej kondygnacji. Do biblioteki prowadzi wąski, jasny korytarz z oknami zwróconymi na południe, ozdobiony antycznymi rzeźbami. Podwójne, przeszklone drzwi do biblioteki, tworzące granicę między salami i korytarzami wypełnionymi pracującymi studentami lub zwiedzającymi turystami, a najcichszym i najciemniejszym pomieszczeniem budynku jakim jest biblioteką, są także zaprojektowane na podstawie kwadratu. W pierwszej chwili wewnątrz biblioteki robi wrażenie skomplikowanego architektonicznie. Komplikacja ta jest jednak rezultatem typowych potrzeb biblioteki i motywowana architektoniczną strukturą.

Po kilku latach funkcjonowania biblioteka zaczęła pękać w szwach i konieczne stało się znalezienie miejsca dla wzrastających zbiorów biblioteki. Podjęto decyzję o zbudowaniu antresoli. Mackintosh rozwiązał przebudowę zostawiając otwartą przestrzeń między filarami. Spojrzenie może więc bez przeszkody wędrować w górę, wzdłuż filarów, które wydają się przebijać sufit. Schody prowadzące na antresolę tworzą także harmoniczną część całości.

Biblioteka jest nadal czynna, ale obecnie działa także druga biblioteka w osobnym budynku w pobliżu szkoły.

Mniej znany turystom jest Queens Cross Church, który nie jest już czynnym obiektem sakralnym. Od pewnego czasu funkcjonujący jako sala konferencyjna i jednocześnie jako małe muzeum Mackintosha. Także tutaj wszystkie oryginalne detale architektoniczne są dobrze zachowane, nawet specjalnie zaprojektowany obrus wciąż zdobi stół w zakrystii. Obok ołtarza stoi na swoim dawnym miejscu pięknie wykonana chrzcielnica, oczywiście nieużywana odkąd kościół przestał działać. Drzwi ozdobione stylizowanym czerwono-różowym sercem, tak jak i dekoracja belek sufitowych i małe kwadraty zdobiące boazerię, nawiązują do wcześniejszych prac Mackintosha.

Wizyta w The Willow Tea Rooms jest obowiązkiem dla wszystkich wielbicieli Mackintosha. Herbaciarnia otwarta jest codziennie i dla klientów, i dla turystów - co oczywiście wymaga cierpliwości ze strony bywalców herbaciarni i respektu ze strony turystów, przeciskających się pod pobłażliwymi spojrzeniami gości między stołami z podanymi wypiekami i aromatycznymi herbatami.

Inauguracyjne otwarcie The Willows Tea Rooms w październiku 1903 roku przyciągnęło uwagę prasy. Herbaciarnia ta została zaprojektowana przez parę Mackintosh-MacDonalds. Wystrój salonów stosowny do tamtych czasów: jasny salon dla pań, z oknami wychodzącymi na ulicę, jest udekorowany białymi, srebrnymi i różowymi detalami. Większy salon w głębi lokalu jest wyposażony w boazerię i wyłożony szarym płótnem. Jest to ciemne pomieszczenie, oprócz samego środka salonu, oświetlonego światłem padającym ze znajdującej się o piętro wyżej antresoli. Wysokie oparcia krzesel w obydwu salonach zapewniają gościom herbaciarni intymność i prywatność. Biały, kameralny i bogato udekorowany Salon de Luxe, piętro wyżej, jest jednocześnie salonem herbacianym i dziełem sztuki.

Projekt The Willow Tea Rooms był dla Mackintosha zakończeniem i uwieńczeniem ważnego okresu jego pracy. W ciągu następnych 13 lat zaprojektował dodatkowo sześć herbaciarni, lecz o zupełnie innym charakterze architektonicznym.

Wszystkie budowle, wnętrza, meble i inne detale stworzone przez Mackintosha, wiele z nich we współpracy z żoną Margaret MacDonalds, są ponadczasowe i wciąż zachowują swoją świeżość. Mackintosh był zdecydowanie największym architektem Szkocji. Władze jego rodzinnego miasta Glasgow późno zorientowały się, że był geniuszem. Pomimo tego, że od wielu dziesiątek lat ściągają do Glasgow z całego świata tłumy entuzjastów architektury

Mackintosha, dopiero w tym roku po raz pierwszy zorganizowano Glasgow Mackintosh Festival z bogatym programem - wystawami, filmami, dokumentacją, oryginalnymi rysunkami i szkicami. Organizatorzy liczą, że tylko w tym miesiącu będzie ponad 150.000 odwiedzających.

[Elżbieta Jasińska-Brunnberg](#)

Szwedzka dziennikarka, od wielu lat mieszka w Lund, w Szwecji, w Polsce studiowała architekturę. Współpracuje z Racjonalistą jako tłumaczka z języka szwedzkiego.

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 17-09-2006 Ostatnia zmiana: 18-09-2006)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,5030) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,5030>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl